

OP DE DOLLE TOER

Blijspel in Drents dialect in drie bedrijven

door

BART VEENSTRA

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 — 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **OP DE DOLLE TOER** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **BART VEENSTRA** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaor.

Copyright: © Anco Entertainment bv — Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaor, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaor, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaor

Telefoon 072 — 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **9** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 — 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

MEDEWERKENDEN:

JANS BARKHOF, landbouwer, 65 jaar.

GEERT BARKHOF, zijn zoon, landbouwer, 30 jaar.

LAMMEGIE, buurvrouw, 60 jaar.

JANNY BRALS, 25 jaar, leuk en vlot type, niet aanstellerig.

MARGIE JANSEN, 45 jaar.

DOKTER.

BAKKER	}	gemoedelijke praters
KAS DE BOER, postbesteller	}	

JUFFROUW BUISMA.

EERSTE BEDRIJF

Het toneel stelt voor de huiskamer van de familie Barkhof. Als het doek opgaat zit Jans Barkhof bij de tafel, buurvrouw Lammegie staat in de kamer met de stofzuiger in de hand. Ze kijkt de kamer rond.

EERSTE TONEEL (Jans — Lammegie)

LAMMEGIE: Now, dat was 't dan weer, Jans... ik heb het weer had vanmörgen.

JANS: *(bezig in een boekje met verkeersregels)* Dan woj eerst weer bedankt. En dan goj maor weer hen je eigen hoes, Lammegie.

LAMMEGIE: *(zet stofzuiger neer)* Dat zal ja wel moeten... *(gaat naar Jans toe)* Maor het is toch eigenlijk gekkenwark, jong. Ik zit daor maor wat te kieken en jij zit hier en hebt ok maor weinig anhold.

JANS: Kom now... ik heb Geert toch bij mij..

LAMMEGIE: Now ja... Geert... wat is now Geert. Daor hej toch gien vrouwluuvolk met over de vloor.

JANS: Daor hest geliek an. Maor as jij now zörgt daj de bool schoonholdt... dan biw ja klaor, Lammegie. Meer verlang ik niet.

LAMMEGIE: Nee... jij niet... maor 't is veur mij gien mooi warken, jong... aait maor weer de straot over... en maor weer hemmeln... ik wil ok wel geern wat meer wezen as meid.

JANS: *(zucht)* Ja... een mensk wil wel is wat, Lammegie maor 't kan aait niet.

LAMMEGIE: *(staat te draaien)* Now ja.. dan zuw maor weer hengaon. Ik begriep wel... jij vuult 't heel sans an as ik.

JANS: Now as 'k eerlijk moet wezen, wicht... ik vuul niks. Maor doe zalst wel geliek hebben. *(Lammegie staat Jans nog even aan te kijken, draait zich dan resoluut om en gaat met de stofzuiger naar de deur. Als ze de kamer zal verlaten, komt Kas de Boer, de postbode, juist binnen)*

TWEEDE TONEEL (Kas — Lammegie — Jans)

KAS: Zo en dan har Lammegie hum al weer verdeend? Dan binst veur mij an.

LAMMEGIE: Dat zal wel zo wezen, maor ik heb mien eigen ok nog. En leuf maor Kas... het vaalt niet toe aj op twee stee'n tegelijk wezen

moet. Maor dat kuj Jans niet an 't verstand brengen.

KAS: O dat leuf 'k drekt... Jans is niet zo'n heldere.. die maj de dingen wel tweemaal zeggen.

LAMMEGIE: Now ja... 't is niet aans. (*verlaat de kamer*)

DERDE TONEEL

(*Jans — Kas*)

JANS: Wat hadden jij weer met mij?... Wat is mij niet helder?

KAS: Och... niks jong... niks... ik drink aait kovie bij Lammegie en dan moej heur ja wel geliek geven. (*zet zijn brieventas op tafel en gaat bij Jans zitten*) Zit je nog aait mank de verkeersregels?

JANS: Och kerel... daor kriej ja wat van. Ik kan ze wel dreumen.. en as 'k rieexaomen doe... dan blief 'k er inzitten.

KAS: Man, wat wil jij ok nog. Je verzit je tied met je verkeersregels... zeef maor daj wat in hoes kriegt... een flink vrtimmes daor hej meer an. En Geert kan wel autorieden...

JANS: Daor hej 't. Maor ik wil niet van Geert ofhangen ik bin aait zölfstandig west. En 'n vrommes? Ha... dat komp er op zien tied ok wel.

KAS: (*geeft Jans een duwtje*) Vergeet Lammegie niet... reken der op dat die wel naor dizie kaant straot wil.

JANS: Jaja... dat zul ik niet weten. Maor Lammegie döt 't ok niet allent uni mij, Kas... Die wet dat ik nog 'n spaorpottie heb...

KAS: Kom now zo is ze der niet an.

JANS: Reken maor van wel... ik ken heur langer as vandaog. Maor wa'k zeggen wol... eh... hoe koj der zo hoog met te zitten dat ik gien hulp heb? Daor he'k je aans ok nooit over heurd.

KAS: Hoog met te zitten?

JANS: Ja.. hoog met te zitten. Ik zit al zoveul jaor zunner vrouwvolk en je hebt je der nog niet dik over maakt.

KAS: O dat is toeval, jong... zuuver toeval... now ja... dat mij dat now zo hoog zit. (*trekt de brieventas naar zich toe en haalt er een kaart uit*) Kiek is an, ik heb hier 'n kaart en daor steeit op... "Ik kom donderdagmorgen om tien uur. M. Jansen".

JANS: (*neemt de kaart tuin*) Zo en dacht je dat ik dat zölf niet lezen kun?...

KAS: Hoe dat zo?

JANS: Now... umdaj 't mij veurleest. Of is *dat* weer 'n extra service van de PTT?

KAS: Net zo, Jans... dat is 't.

JANS: O vandaor dat de postzegels zo duur wodt. Ze doet daor ok niks veur niks. Maor nog is wat. Heb jij 't recht um je neus daor in te steken?

KAS: Warachtig wel... we mugt alles lezen.. maor we mugt er niet over praoten.

JANS: O... zo... en waarom moej hier dan wel over praoten?... Je hadden 't ja in de bus gooien kunt.

KAS: How even, Jans.. how even... dat is now de service. Kiek is an... het is vandaog donderdag en as ik de kaart in de bus gooid har en jij waren niet in hoes west... dan was M. Jansen hier veur 'n dichte deur kommen.

JANS: *(geeft Kas nu een klap op de schouders)* Man... daor wo'k ja even stil van... har ik in de gaoten daj zoveul veur 'n aner doon wilt. Je wodt bedankt, Kas... je wodt bedankt, jong.

KAS: O, laot maor zitten, jong... laot maor zitten. Ik mag geern een mensk vothelpen. En eh?... Is 't eh.. zo maor 'n kennis... eh.. now ja.. Meindert Jansen za'k maor zeggen of Margie Jansen?

JANS: Je mag alles lezen... maor maj ok alles vraogen?

KAS: Now ja... vraogen is vrij... maor aj der niks opzeggen wilt... even goeie vrienden. Maor eh... ja.. ik heb je votholpen en... veur wat heurt wat wodt er wel is zegd.

JANS: *(denkt even na)* Now ja... je bint de beroerdste ok niet. *(luistert even aan de deur)* Moej is even heuren, jong... Geert he?... Die hef 't zölde in de kop as jij... die wil mij met Lammegie in een schip hebben. Maor Kas... ik zal je vertellen... ik wil wat aans. Lammegie is mij te sloom, daor zit lang gien elestiek genug in... En daorum 't aans daon. Ik heb 'n avvetentie zet.. now.. en dat is 't, dat kaartie... dat zeg alles.

KAS: Hej der verstand van... dus eh... het is Margie?

JANS: Het is 'n Margie, Kas...

KAS: En hoe hej 't daon... hej vraogt unner de personeelsavvetenties?

JANS: Zo haalf um haalf. Ik heb vraogd een vrouw van middelbare leeftijd... en eh... now ja veur 't wark vanzölfs maor ik heb er bijzetten laoten: "Huwelijk niet uitgesloten". Dan wodt 't een bij 't aner wat smeujer.. en 't is best klaor kommen. En 'n knap vreimmes, jong.. now ja... ik heb heur veur 't ogenblik nog maor op 'n plaotie maor dát leg er niet um.

KAS: Mag 'k heur even zeen?

JANS: O... wat dat angeeit daor bin 'k niet beroerd in.. Maor dan moej even geduld hebben. Ik heb 'm op slaopkaomer. *(gaat naar achteren om het gevraagde te halen)*

VIERDE TONEEL

(Geert — Kas)

GEERT: (*knap in de kleren*) Kerel nog toe wat is de post ja vlot vandaag. De post in de kaomer en ik meende daj al 'n bus bij de straot hebben muzzen aj wiedervot zit dan dattig meter.

KAS: Hoe dattig meter, Geert?

GEERT: Now... da's toch duulijk. Aj wieder van de straot zit dan dattig meter... huuf de post je 't niet meer an hoes brengen. Volgens de kraant dan. Maor jij brengt nog in de kaomer. Zat de bus dicht?

KAS: Nee de bus zat niet dicht... maor je hebt wel is dingen diej niet zo in de bus gooien kunt.

GEERT: (*draait een sjekkie*) En waor is d' aole?... Of waacht je daor niet op?

KAS: Ja... daor waacht ik wel op... maor hie hef 't drok. En ok ja gien wonner... aj alles besloffen moet in hoes. Ik begriep niet daj niet zörgt veur wat meer hulp. Lammegie houwt er wat deur met de bezzum... maor dat is 't toch ok niet.

GEERT: Daor huuf jij niet met te zitten...

KAS: Dat weet ik, maor ik loop hier al zoveul jaor en dan denk je wel is wat.

GEERT: Dat doew almaol. En wat die hulp angeeit... ik heb hum al zo vaak anpraot date Lammegie hier maor veur vaast nimmén mot... laot e heer maor trouwen... maor nee... hie wil een hebben waor e nog met an de rekstok kan. En daor pas ik veur. We hebt aait anknood en zuunig west... en as e met zo'n verrig ding begunt... dan wodt 't potverteren... en dat moe'k niet hebben.

KAS: En meen je daj zuks tegenhollen kunt?

GEERT: Dat zul mij dunken. Maor niet met praoten, Kas... dan koj met die aole nooit klaor. Je moet hum gewoon veur 'n feit stellen. En dat za'k vandaag doen.

KAS: Hoe vandaag doen?

GEERT: (*luistert even aan de deur, haalt dan een foto uit zijn zak*) Moei dit zeen... wat zeg je daor van?

KAS: Kerel nog toe... wat ja 'n beeld... en eh... krieg die hier?

GEERT: Ja... die krieg 'k hier.

KAS: Hoe koj der an?

GEERT: O... gewoon... ik heb zo'n buro inschaokeld now daor kunt ze je overaal met vothelpen. En 't kost wel wat geld... maor daor kow wel weer overhen. En het is zo; Kas, as ik dizzen hier heb... dan is d' aole wel van zien ideeën of.

KAS: Ja... ja... Maor zul e niet op zo'n ding antrekken?...

GEERT: Wat zult... dizzen is viem 'n twintig... die holdt hum wel op 'n dizstaanzie. En dan bin 'k van alle kopzeerte of. We hebt hulp... en ik huuf niet in de zorg zitten dat hij mij de spaarpot slopen geeit.

VIJFDE TONEEL
(Kas — Geert — Jans)

JANS: *(heeft foto in de hand en zodra hij Geert ziet moffelt hij de foto onder zijn jas)* Wat is dat now? Bej in hoes?

GEERT: Ja... ik heb mij vandaag een snipperdag toedaacht.

JANS: Kerel nog toe, hoe kuj dat doen. Je zullen toch hen de stokdillen en de bieten op enen zetten?

GEERT: Dat kan morgen ok...

JANS: Jaja... mörgen ... aait maor weer mörgen.

GEERT: Ja... aait maor weer mörgen en as mij 't dan niet past, dan wodt 't overmörgen. Der bint nog daogen zat.

JANS: *(bekijkt Geert van top tot teen)* En waarveur hej zo'n schier pak an?

GEERT: Dat za'k je mörgen ok wel vertellen... Maor heb now d' andacht maor bij Kas, die zit op jow te waachten

JANS: En wat woj jij doen...

GEERT: Daor geeit jow gien bliksem vanan... *(gaat af)*

ZESDE TONEEL
(Jans — Kas)

JANS: Wat hef denne now weer. Nooit bij hoes en oetgerekend vandaag mot e mij veur de benen lopen. En dat komp mij now zo min oet. As Margie komp moe'k hum eigenlijk niet hier hebben... hie kan mij der net even een bongel ingooien.

KAS: Ja ja.. dat kan e... je weet soms niet hoe 't lopen kan... en teminnen hier niet.

JANS: Now ja... hie mot zuk wel waoren, want ik laot mij niet in de hook schoeven. *(houdt Kas de foto voor)* Kiek... dit mot ze wezen.

KAS: Dat liekt niet gek, Jans... dat liekt niet gek.

JANS: Dat dacht ik... ze bint er beroerder um te zeen.

ZEVENDE TONEEL
(Lammegie — Jans — Kas)

LAMMEGIE: *(komt met opgestreken zeil binnen. Tot Kas)* Zeg hoe wodt dat? Koj nog kovvie drinken of niet... ik zit niet langer te waachten.

KAS: Och wicht... ik kom der vot an...

JANS: Rustig, Lammegie... de PTT kan zuk niet aait hebben naor jow wensen.

LAMMEGIE: Dat mag almaol zo wezen... maor ik dacht.. zul mij die kerel now de kovvie ophaolen bij Jans... en die hef aait zukke minne kovvie

KAS: Och wicht... ik prakkezeer der niet over. *(slingert zijn tas over de schouder)* Kom maor gauw an...

LAMMEGIE: Now ja dat is good... maor aj ok niet drekt kwamen... dan kuj der ok wel blieven.

ACHTSTE TONEEL

(Jans)

JANS: *(kijkt op zijn klokje)* Kerel nog toe... ik huuf ok niet langer umknooien... want dan he'k heur zo veur de benen staon. En ik zal heur toch wel wat knap opvangen moeten. *(hij trekt het kleed van de tafel en haalt een ander uit het dressoir en legt die weer over het tafelblad. Als hij hier mee bezig is, komt Geert binnen)*

NEGENDE TONEEL

(Geert — Jans)

GEERT: *(kijkt verbaasd naar de werkzaamheden van zijn vader)* Wat zuw now hebben?...

JANS: O niks jong... niks... Maar het kleed stuid mij nietan daor mag wel is wat aans over.

GEERT: Zo... mag daor wel wat aans over. Hoe hej dat dan wel zo? Je bint aans nooit zo schoon en bij mien weten is 't ok gien zundag.

JANS: Mag ik dit zölf regeln? Ik versier de hoesholling aans ok en dan hej der ok gien bosschup an. Ik zalt wel weten of der wat aans over de taovel mot... zo jao of zo nee.

GEERT: Hij regelt maor jong. *(gaat bij de tafel zitten een krant te lezen. Schuift met de elleboog het kleed weer op)*

JANS: Gao toch is vot man... je maakt mij alles weer in de kreukels. Je kunt 's aovens toch ok wel de kraant lezen. Of hej daor de snipperdag veur nummen.

GEERT: Ik snipper as 't mij oetkomp... en hol now maor op te zeuren.

JANS: Ja — maor waorum vandaog

GEERT: Daor hej gien barst met neudig, Jans Barkhof ik snipper en ik lees de kraant. En verder niks... punt.

JANS: Dan lees jij de kraant en daor wi'k mij dan ok niet langer an argern.

GEERT: Daor doeje verstandig an. *(Jans verdwijnt met grote passen van het toneel. Geert wacht even af... trekt dan een stofdoek uit zijn jaszak en gaat in een ijtempo stofafnemen. Staat dan met de rug naar de toegangsdeur, die voorzichtig opengaat. Jans gluurt naar binnen. Hij kijkt al knikkend met zijn hoofd naar het schouwspel om vervolgens zachtjes naar binnen te stappen en dan de deur met een knal te sluiten. Geert schrikt en draait zich om)* Ik meende daj je niet argern wollen... en now staoj daor al weer te gaopen.

JANS: Dat wi'k mij ok niet. Maor dat kraantlezen van jow op d' vroomörgen, dat zat mij wat dwas. Ik denk, die hef wat in 't zin en now zee'k ja wel dat 't niet good is. Wat hej met die deur?... Je bint aans ok nooit zo schoon anlegd.

GEERT: Ik heb niks met die deur. En je moet ok overaal niet wat achter zeuken. Kas hef zoeven zegd dat ik mij schaomen mus, dat jij allent 't wark muzzen doen. Now... en toen weur mij 't gemood week. En ik dacht. laot ik die aole kerel now is wat vlotter in de meut kommen.

JANS: Aole kerel?... Wat aole kerel. Je wilt mij toch niet vertellen dat ik 'n aol kerel bin.

GEERT: Now ja... vergeet dat dan maor. Het komp er maor opan... dat ik je haalf staon wil.

JANS: Daor moe'k even bij zitten gaon. *(neemt een stoel)* Ja.. daor bin 'k even raor van. Wat he'k mij dan toch op jow verkeken. En je weet niet haalf hoe bliede as 'k bin daj now juist vanmörgen die zinnegheid kregen hebt. Maor je moet je niet overspannen — ik zul zeggen laot de rest maor zitten, dat kan zaoterdag ok.

GEERT: Bej maal, jij gaot je ontspannen, ik regel 't hier wel.

JANS: Nee jong... nee... je gaot er is even oet. Zo'n snipperdag... daor moej van profiteren. Gao maor: vissen en kom tegen één uur weer.

GEERT: Nee nee... ik wil jow helpen en ik zal jow helpen. *(duwt zijn vader naar de deur)* Gao jij maor vissen en kom tegen vief uur weer.

JANS: *(staat met de kruk van de deur in de hand)* Heur is even an aj mij now wel haalf staon wilt... geef mij dan de zin ok.

GEERT: Nee... dat geeit dwas tegen mien natuur in. Ik gao hier an 't wark en jij nimt er 't gemakkie van. Now ja... ik zul zeggen haost je niet. *(aanzelend gaat Jans de deur uit)*

TIENDE TONEEL

(Geert)

GEERT: *(wrijft zich in de handen)* Zo die is even veur de benen vot. *(neemt een andere jas uit de kast of uit de slaapkamer. Dit kan naar eigen goeddunken op het toneel geregeld worden. Schikt zijn kleren wat bij)*

ELFDE TONEEL

(Margie — Geert)

(Margie Jansen komt binnen, voorzien van reiskoffer)

MARGIE: Ik zegge goeiendag... daar was ik dan. *(zet koffer neer en gaat naar Geert)* Ik zal 't maor even officieel doon, maor je begriep vanzölfs wel dat ik Margie Jansen bin. *(geeft Geert een hand)*

GEERT: *(kijkt of hij het in Keulen hoort donderen)* Mar... Mar... Margie Jansen zegst toe.. o.. zo.. binst toe Margie Jansen?...

MARGIE: Ja.. wel aans. Och dat he'k toch wel schreven?...

GEERT: O.. ja.. jazeker... ja vanzölfs... dat hest schreven... net wij zegt...

MARGIE: Mannegie stao der niet te kieken as 'n haalfzaachte... je huuft niet verlegen wodden. Ik bin 'n heel gewoon vrömmes hur.

GEERT: O.. dat eh.. dat eh.. dat scheelt 'n stuk. Ja dat dot. En hej 'n bosschup of zo?

MARGIE: Now nog mooier. *(haalt een brief uit haar tasje)* Hier... kiek zölf toe... want 't is ja hek oj wat vergeetachtig bint. *(schrikt)* Of bin 'k verkeerde deur inlopen?

GEERT: Dat dacht ik wel ja... teminnen... dat zit er dik in.

MARGIE: Is dit niet Brinkstraot zesse?

GEERT: Dat is 't jao...

MARGIE: Now... wat woj dan.. doe niet zo raor. *(duwt brief weer in het tasje)* Dan huuw ok gien papieren meer anhaolen.

GEERT: Papieren?... Ja wat za'k er van zeggen... het komp mij wel even raor an. Maor ja... aj zeker weet daj hier wezen moet.. ja now... dan zuw 't maor zo laoten. *(kijkt stiekem op de foto en trekt met zijn schouders)*

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto